Prima instanţă: Judecătoria Hînceşti, sediul Ialoveni (jud. Natalia Doroftei)
Dosarul nr. 2a-2266/24
(2-23027976-02-2a-04062024)

**D E C I Z I E**

5 noiembrie 2025 mun. Chişinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru în componenţa:
Preşedintele şedinţei, judecătorul Ana Panov
Judecătorii Svetlana Vîșcu și Elena Bolocan
Grefier Tinca Zagorodnîi

examinând în ordine de apel, în şedinţă publică, cererea de apel declarată de apelanții Vasile Bortă şi Lilia Bortă, reprezentați de avocatul Iaroslav Istrate, împotriva hotărârii Judecătoriei Hînceşti, sediul Ialoveni din 18 martie 2024, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Vasile Bortă şi Lilia Bortă împotriva lui Igor Diaconu şi Elijia Eni, intervenienți accesorii notarul Dorina Ganța şi Serviciul cadastral teritorial Ialoveni, privind revocarea contractului de donație pentru ingratitudine şi încasarea cheltuielilor de judecată,-

**a c o n s t a t a t:**

**Pretenţiile reclamantului:**

1. La 21 februarie 2023, reclamanții Vasile Bortă şi Lilia Bortă, reprezentați de avocatul Iaroslav Istrate, au depus o cerere de chemare în judecată împotriva lui Igor Diaconu şi Elijia Eni, intervenienți accesorii notarul Dorina Ganța şi Serviciul cadastral teritorial Ialoveni, privind revocarea contractului de donație pentru ingratitudine şi încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de chemare în judecată, au invocat că, în fapt la 14 mai 2018, între Lilia Bortă și Igor Diaconu în calitate de donatar, a fost semnat contractul de donație nr. 5835, autentificat de către notarul Dorina Ganța.
Menționează că, potrivit contractului de donație specificat, donatorii Vasile Bortă și Lilia Bortă, s-au obligat să doneze necondiționat donatarului Igor Diaconu, terenul destinat pentru construcții, situat în *****, cu suprafața de 0,1473 ha, număr cadastral *****.
Indică că, conform titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr. 5515207185, emis la 7 iunie 2010 de către Primăria s. Costești r. Ialoveni, trecut în Registrul bunurilor imobile al serviciului Cadastral Teritorial Ialoveni la 16 iunie

2010, terenul sus menționat constituia proprietate comună în devălmășie a soților Vasile Bortă și Lilia Bortă.
Subliniază că, în baza certificatului cu privire la valoarea bunului imobil, eliberat la 11 mai 2018 de către Serviciul Cadastral teritorial Ialoveni, valoarea terenului înstrăinat constituie suma de 1.592,00 lei.
Relevă că, în rezultatul încheierii contractului menționat supra, în proprietatea donatarului Igor Diaconu, a trecut terenul destinat pentru construcții, situat în *****.
Susține că, de la momentul întocmirii și autentificării contractului de donație, relațiile dintre donatorii Vasile Bortă și Lilia Bortă, cu pârâtul Igor Diaconu, s-au înrăutățit considerabil.
Menționează că, la 9 octombrie și 10 octombrie 2022, Igor Diaconu l-a amenințat pe Vasile Bortă, cu atentarea la viața și demnitatea ultimului, faptă ilicită ce a fost examinată și de către organele de drept, soldată cu sancționarea contravențională a donatarului Igor Diaconu.
Notează și faptul că, Igor Diaconu în complicitate cu membrii familiei sale, fratele Nicolae Diaconu și tatăl Nicolae Diaconu, la 10.2022, au purces la acțiuni abuzive și ilegale față de donatorul Vasile Bortă și a rudei apropiate acestuia, părinții Mihai Bortă și Emilia Bortă, prin exproprierea ilegală a bunurilor proprietate privată a acestora și aplicarea de sechestre abuzive pe proprietățile lor private, inclusiv pe casa în care locuiesc donatorii Vasile Bortă și Lilia Bortă. La fel, a menționat că Igor Diaconu, în complicitate cu fratele Nicolae Diaconu, în mod abuziv au depus plângere la organele de poliție privind atragerea la răspundere penală a donatorului Vasile Bortă și rudei apropiate acestuia, tata Mihai Borta. Ulterior plângerea fiind respinsă ca fiind neîntemeiată de către organul de urmărire penală și de către instanța de judecată în anul 2023.
Consideră că, în situația dată se constată că Igor Diaconu, se face vinovat de faptele ilicite față de donator sau față de o rudă apropiată acestuia, situație în care se atestă o ingratitudine gravă.
Punctează că, la caz se atestă existența unui comportament și a unei atitudini din partea donatarului, ce denotă existența unei ingratitudini grave față de donatori și față de o rudă apropiată a donatorului, situați care și i-a determinat să solicite revocarea donației în temeiul art. 835 Cod civil, în vigoare la data producerii faptului juridic.
Consideră că, revocarea contractului de donație nr. 5835 din 14 mai 2018, are drept efect repunerea părților Vasile Bortă, Lilia Bortă și Igor Diaconu, în poziția inițială, cu restabilirea înscrierii despre dreptul de proprietate asupra terenului destinat pentru construcții, situat în *****, cu suprafața de 0,1473 ha, număr cadastral *****, după reclamanți.

Notează că, în realitate, la data semnării contractului litigios din 14 mai 2018, bunul donat era constituit din terenul pentru construcții cu suprafața de 0,1473 ha, număr cadastral ***** și construcțiile capitale locative, construite de către donatori. Subsecvent, construcțiile date fiind recepționate prin procesul verbal de recepție finală nr. 10 din 6 august 2018, de facto au fost construite în anii 2010-2014, de către soții Vasile Bortă și Lilia Bortă și nicidecum de către Igor Diaconu. Astfel constată că în realitate, la data semnării contractului litigios – 14 mai 2018, bunul imobil litigios era constituit din terenul pentru construcții sus indicat și casa de locuit individuală cu construcțiile capitale anexe, toate construite de către Vasile Bortă și Lilia Bortă, fapt tăinuit de către Igor Diaconu în fața notarului. Respectiv, la data înregistrării contractului litigios, existau deja construcțiile cu destinație locativă, edificate de către donatori încă din anul 2011.
Punctează că, la 23 decembrie 2022, în adresa pârâtului Igor Diaconu, precum și a notarului Dorina Ganța, au fost expediate notificările prin care au fost solicitate revocarea contractului de donație litigios pentru ingratitudine însă, nu a fost dat curs solicitărilor reclamanților fapt ce i-a determinat de a interveni cu acțiune în instanța de judecată.
Prin urmare, solicită admiterea acțiunii, revocarea contractului de donație nr. 5835, autentificat de către notarul Dorina Ganța la data de 14 mai 2018, încheiat între Vasile Bortă și Lilia Bortă în calitate de donatori și Igor Diaconu în calitate de donatar (f.d.5-10).

**Poziția instanței de fond:**

2. Prin hotărârea Judecătoriei Hînceşti, sediul Ialoveni din 18 martie 2024, s-a respins acțiunea, ca fiind neîntemeiată.

**Solicitarea apelantului:**

3. Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la 26 martie 2024, apelanții Vasile Bortă şi Lilia Bortă, reprezentați de avocatul Iaroslav Istrate, au declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Hînceşti, sediul Ialoveni din 18 martie 2024, solicitând admiterea cererii de apel, casarea integrală a hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii, precum și încasarea cheltuielilor de judecată. Au indicat că, motivele de fapt şi de drept vor fi prezentate suplimentar după ce vor lua cunoştinţă cu hotărârea motivată, rezervându-și dreptul la apel suplimentar. La cererea de apel a fost anexată dovada de plată a taxei de stat în sumă de 150,00 lei și a taxei de timbru în mărime de 200,00 lei (f.d.110-111).
4. Potrivit fișei de repartizare a dosarului, cauza civilă a fost repartizată spre examinare în ordine de apel, judecătorului Ana Panov în mod automat-aleatoriu la 4 iunie 2024.

5. Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 12 iunie 2024, nu s-a dat curs cererii de apel declarate de apelanții Vasile Bortă şi Lilia Bortă, reprezentați de avocatul Iaroslav Istrate. S-a acordat apelanților Vasile Bortă şi Lilia Bortă, reprezentați de avocatul Iaroslav Istrate, un termen de 10 zile din momentul recepționării prezentei încheieri, pentru prezentarea în secția civilă din cadrul Direcției de evidență și documentare procesuală a Curții de Apel Chișinău a apelului motivat, cu indicarea motivelor de fapt şi de drept pe care se întemeiază apelul, a probelor invocate în susținerea apelului. S-a explicat apelanților și reprezentantului lor, că în caz contrar, va avea loc restituirea cererii de apel în corespundere cu prevederile art. 369 alin. ($1^1$) din Codul de procedură civilă.
6. La 3 iulie 2024, apelanții Vasile Bortă şi Lilia Bortă, reprezentați de avocatul Iaroslav Istrate, au prezentat cererea de apel motivată, înlăturând în termen neajunsurile cererii de apel, dat fiind faptul că încheierea Curții de Apel Chișinău din 12 iunie 2024, a fost recepționată la 26 iunie 2024, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică.
7. Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 10 iulie 2024, s-a acceptat spre examinare cererea de apel declarată de apelanții Vasile Bortă şi Lilia Bortă, reprezentați de avocatul Iaroslav Istrate.

**Argumentele părților:**

8. În motivarea apelului au indicat că nu sunt de acord cu hotărârea instanței de fond, o consideră ca fiind neîntemeiată și pasibilă de a fi casată.

Suplimentar la cele menționate în cererea de chemare în judecată, pe care le susține integral și în cererea de apel, menționează că deși, la materialele cauzei a fost prezentată copia de pe plângerea privind tragerea la răspundere penală a persoanelor vinovate de acţiuni de șantaj şi amenințare din 10 octombrie 2022, potrivit căreia la 9 octombrie 2022 şi ulterior la 10 octombrie 2022, Vasile Bortă a primit repetat mesaje de șantaj şi amenințare la adresa vieții şi integrității sale, fiind anexat în acest sens un extras din convorbirile de pe rețelele de socializare, inclusiv, în acest aspect, instanţa de fond atestă că reclamantul/apelantul a anexat la cererea de chemare în judecată răspunsul șefului interimar al IP Ialoveni, Alexandru Boubătrîn din 9 noiembrie 2022 din care rezultă că Igor Diaconu ar fi fost atras la răspundere contravențională şi sancționat în baza art. 69 alin. (1) Cod contravențional, în mod inexplicabil, instanţa inferioară, greșit reține că din conținutul acestui răspuns nu este clar care persoană pe nume Igor Diaconu a fost atras la răspundere contravențională, pentru care fapte şi la ce dată acestea au fost comise. Cu atât mai mult că intimatul nu a negat faptul tragerii sale la răspundere contravențională.

Menționează că, instanţa inferioară greșit a constatat că preliminar, prezentei speței îi sunt aplicabile normele de drept material din Codul civil în vigoare din 1 martie 2019, dat fiind faptul că momentul apariției presupusei ingratitudini din partea pârâților şi care constituie motivul solicitării revocării contractului de donație din 2018, este anul 2022. La caz, fiind aplicabile și prevederile Codului civil din redacția veche.
Subliniază că la caz, este situația clară când donatarul Igor Diaconu se face vinovat de fapte ilicite față de donator sau față de o rudă apropiată a acestuia, situații care atestă o ingratitudine gravă.
Susțin că, situația întrunește criteriile expuse la art. 835 Cod civil, solicitând instanţei revocarea contractului de donație litigios. La caz, se atestă existenţa unui comportament şi a unei atitudini din partea donatarului, ce denotă existenţa unei ingratitudini grave față de donatori şi faţă de o rudă apropiată de a donatorului, situație care i-a determinat la solicitarea revocării donației în temeiul art. 835 Cod civil în vigoare la data producerii faptului juridic.
Indică că, revocarea contractului de donație nr. 5835 din 14 mai 2018, are drept efect repunerea părților Vasile Bortă, Lilia Bortă şi Igor Diaconu, în poziția inițială, respectiv restabilirea înscrierii despre dreptul de proprietate asupra terenului destinat pentru construcții, situat în *****, cu suprafața de 0,1473 ha, cu număr cadastral *****, după reclamanți. Respectiv, toate motivele invocate mai sus la cerere, demonstrează reiterat existenţa temeiurilor de revocare a contractului încheiat de către părţi.
Subliniază că, la 23 decembrie 2022 în adresa pârâtului Igor Diaconu, precum şi a notarului Dorina Ganța au fost expediate notificările prin care a fost solicitat revocarea contractului de donație litigios pentru ingratitudine, însă nu s-a dat curs solicitărilor, fapt ce i-a determinat să intervină cu prezenta acțiune.
Afirmă că, la semnarea contractului litigios, părțile semnatare Lilia Bortă și Igor Diaconu (care sunt frate și soră) au tăinuit față de notar, că în realitate pe terenul înstrăinat ilegal erau edificate construcțiile capitale şi anume casa de locuit cu numărul cadastral *****.01 şi a anexelor sale cu numerele cadastrale *****.02 şi respectiv *****.03.
Cu referire la alte circumstanțe constatate din materialele cauzei, statuează că notarul Dorina Ganța, eronat a menţionat în contractual de donație semnat între părţi, precum că obiect al cauzei este doar terenul destinat pentru construcții, situat în *****, cu suprafața de 0,1473 ha, cu număr cadastral *****. În realitate, la data semnării contractului litigios 14 mai 2018, este vorba despre un bun imobil, constituit din: a) terenul pentru construcții sus-indicat și b) construcțiile capitale locative (casa plus construcțiile construite de donatori.
Subsecvent menţionează că, construcțiile date, recepționate prin procesul-verbal de recepție finală nr. 10 din 6 august 2018, au fost construite în anii 2010-2014 de

către soții Vasile Bortă şi Lilia Bortă, şi nicidecum de pârâtul Igor Diaconu. Or, cel din urmă greșit figurează în calitate de investitor în procesul-verbal dat. În realitate în calitate de investitori sunt soții Vasile Bortă şi Lilia Bortă. Aceste fapte sunt confirmate prin explicațiile părților pe dosar Vasile Bortă şi Lilia Bortă, precum şi prin probele scrise anexate.

Notează că, în timpul căsătoriei împreună reclamanții, au dobândit dreptul de proprietate asupra terenului litigios. Astfel, conform titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr. 5515207185, emis la data de 7 iunie 2010, de către Primăria s. Costeşti, r. Ialoveni, trecut în Registrul bunurilor imobile al Serviciului Cadastral Teritorial Ialoveni la 16 iunie 2010. Or, terenul sus menţionat era proprietatea comună în devălmășie a soților Vasile Bortă şi Lilia Bortă.

Punctează că, la finele anului 2010, au şi început lucrările de construcție pe terenul dat a unei case de locuit individuale cu anexele sale. Cea mai mare parte a lucrărilor de construcție au fost efectuate în perioada anilor 2011 - 2014. Însă, casa așa şi nu au dat-o în exploatare pe documente. Conform Raportului de expertiză tehnică nr. 036 din 6 august 2018 (anexat la dosar), întocmit de expertul tehnic Ion Gîrlacu, la solicitarea pârâtului Igor Diaconu, se constată următoarele: *”Edificarea construcțiilor „Casă de locuit individuală” număr cadastral *****.01 şi ”Garaj” număr cadastral *****.02 a fost începută în 2008, iar „Sură” număr cadastral *****.03, în 2014. Lucrările de construire au fost înfăptuite prin regie proprie, fără documentație de proiect, fără supraveghere de către responsabil tehnic atestat. Documentația de execuție a lucrărilor de construire, precum şi procesele verbale la lucrările ce devin ulterior ascunse, parte componentă a Cărții Tehnice, n-au fost întocmite. În prezent, construcțiile enumerate sunt finalizate şi, proprietarul doreşte să le prezinte comisiei de recepție”.* Astfel, se constată că în realitate, la data semnării contractului litigios -14 mai 2018, bunul imobil litigios era constituit din terenul pentru construcții sus-indicat și casa de locuit individuală cu construcțiile capitale anexe, toate construite de Vasile Bortă și Lilia Bortă, fapt tăinuit la notar de pârâtul Igor Diaconu.

Notează că, cronologic se constată că contractul de donație nr. 5835 a fost semnat la 14 mai 2018, şi înregistrat la organul cadastral Ialoveni la 7 iunie 2018, însă procesul-verbal de recepție finală nr. 10, prin care a fost dat în exploatare construcțiile locative de pe terenul litigios, este din data de 6 august 2018, şi înregistrat la organul cadastral Ialoveni la data de 7 august 2018 (adică nici peste două luni de zile). Astfel că, din punct de vedere al termenilor legali de procedură, în care pot avea loc aceste acţiuni juridice cronologice, suntem în prezența imposibilității efectuării unor evenimente atât de urgente. Or, la data înregistrării contractului litigios, exista deja construcțiile cu destinație locativă (casa cu anexele sale), edificate de către donatori încă din anul 2011.

Prin urmare, solicită admiterea cererii de apel, casarea integrală a hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei hotărâri noi de admitere integrală a cererii de chemare în judecată, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

9. În şedinţa judiciară, apelanții Vasile Bortă şi Lilia Bortă, precum și reprezentantul lor, avocatul Iaroslav Istrate, au solicitat admiterea cererii de apel cu motivele de fapt și de drept invocate în instrumentul de atac.

Avocatul Gheorghe Ionaș, ce acționează în interesele intimatului Igor Diaconu, în ședința instanței de apel, a solicitat respingerea cererii de apel, cu menținerea hotărârii instanței de fond.

Intimata Elijia Eni, în ședința instanței de apel, fiind legal citată, nu s-a prezentat și nu a invocat careva motive.

Intervenientul accesoriu notarul Dorina Ganța, în ședința instanței de apel, fiind legal citat, nu s-a prezentat și nu a invocat careva motive.

Intervenientul accesoriu Serviciul cadastral teritorial Ialoveni, în ședința instanței de apel, fiind legal citat, nu s-a prezentat și nu a invocat careva motive.

Prin urmare, a fost dispusă examinarea cererii de apel în lipsa participanților la proces care nu s-au prezentat, or, în conformitate cu prevederile art. 379 alin. (2) din Codul de procedură civilă, neprezentarea în ședința de judecată a apelantului sau a intimatului, a reprezentanților acestora, precum şi a unui alt participant la proces, citați legal despre locul, data şi ora şedinţei, nu împiedică judecarea apelului.

**Aprecierea instanţei de apel:**

10. Audiind participanții prezenți la proces, analizând şi studiind materialele cauzei, Colegiul atestă că apelul este drept neîntemeiat şi care urmează a fi respins din următoarele motive.
11. În conformitate cu art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel, apelantul respectând acest termen.
12. În conformitate cu art. 385 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să mențină hotărârea primei instanţe.
13. Conform prevederilor art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel.
14. Articolul 130 alin. (1) din Codul de procedură civilă, statuează că instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectual, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

15. În temeiul art. 240 alin. (1) din Codul de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării cauzei şi admisibilitatea acţiunii.
16. Din conținutul celor relatate Colegiul reține că sarcina instanței de apel derivă reieșind din dispozițiile art. 373 alin. (1), (2), (5) din Codul de procedură civilă, în condițiile în care instanţa de fond a soluţionat fondul cauzei, cu expunerea argumentelor în vederea admiterii sau respingerii acţiunii în raport cu concluziile reținute de către aceasta.
17. Colegiul Civil reţine că instanţa de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinându-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însuşirea motivelor instanţei inferioare (*Hirro Balani c. Spaniei, nr. 18064/91 din 9 decembrie 1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29 mai 1997 §43*).
18. Potrivit recomandărilor avizului nr. 11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenția Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătoreşti, o motivaţie şi o analiză clară sunt cerințele fundamentale ale hotărârilor judecătoreşti şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Pentru a răspunde cerinţelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidenţieze, că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esenţiale ce iau fost prezentate.
19. Instanţa de apel menționează că, art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului garantează dreptul justițiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligației instanţelor de judecată de a-şi argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanțelor cauzei. Îndatorirea de a motiva coerent şi unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicţii între motivare şi dispozitiv, constituie o garanţie pentru justiţiabili, în faţa eventualului arbitrariu judecătoresc, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.
20. În opinia Colegiului, prima instanță a ținut cont de aceste deziderate și a adoptat o hotărâre bazată pe fundament temeinic și materialul probator administrat.
21. Colegiul constată că, prima instanţa a determinat corect raportul juridic dedus judecății, circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei au fost stabilite şi elucidate pe deplin, probelor prezentate a dat apreciere completă, obiectivă şi sub toate aspectele, iar hotărârea este legală şi întemeiată,

adoptată cu respectarea drepturilor şi intereselor legale a participanților la proces.

22. Din suportul probatoriu prezent la materialele cauzei rezultă că la 14 mai 2018, a fost încheiat contract de donație, prin care Lilia Bortă, care acționa în nume propriu și în numele cet. Vasile Bortă în temeiul procurii nr. 5812 din 11 mai 2018, a transmis în dar lui Igor Diaconu, terenul destinat pentru construcții, situat în *****, cu suprafața de 0,1473 ha, cu numărul cadastral ***** (f.d.14-15).
23. Conform pct. 4 al contractului, donatorii au declarat pe proprie răspundere că terenul se donează liber de orice sarcini, la momentul semnării contractului nu este nimănui înstrăinat, sechestrat sau gajat, nu formează obiectul unui litigiu și donatorul garantează pe donatar împotriva oricărei evecțiuni totale sau parțiale (f.d.14).
24. Conform extrasului din Registrul bunurilor imobile, proprietari ai bunului imobil cu numărul cadastral *****, situat *în* *****, cu suprafața de 0,1473 ha, cu numărul cadastral *****, este Igor Diaconu în baza contractului de donație nr. 5835 din 14 mai 2018 (f.d.19).
25. Invocând înrăutățirea relațiilor dintre donatorii Vasile Bortă și Lilia Bortă, cu donatarul Igor Diaconu, și anume faptul că donatarul Igor Diaconu se face vinovat de fapte ilicite față de donator sau față de o rudă apropiată a acestuia, situații care atestă o ingratitudine gravă, la 23 decembrie 2018, Vasile Bortă și Lilia Bortă, au expediat o notificare în adresa lui Igor Diaconu, solicitând revocarea contractului de donație din 14 mai 2018 (f.d.29), notificarea fiind recepționată la data de 27 decembrie 2022 (f.d.30). Notificare care a rămas fără răspuns.
26. Prin urmare, la 21 februarie 2023, reclamanții Vasile Bortă și Lilia Bortă, s-au adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Igor Diaconu şi Elijia Eni, intervenienți accesorii notarul Dorina Ganța şi Serviciul Cadastral teritorial Ialoveni, privind revocarea contractului de donație pentru ingratitudine şi încasarea cheltuielilor de judecată.
27. Iar prin hotărârea Judecătoriei Hînceşti, sediul Ialoveni din 18 martie 2024, s-a respins acțiunea, ca fiind neîntemeiată.
28. Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, în termenul legal, apelanții Vasile Bortă şi Lilia Bortă, reprezentați de avocatul Iaroslav Istrate, au declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Hînceşti, sediul Ialoveni din 18 martie 2024, solicitând admiterea cererii de apel, casarea integrală a hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.
29. Verificând legalitatea şi temeinicia hotărârii instanţei ierarhic inferioare în raport cu criticele formulate în cererea de apel şi materialul probator, Colegiul

civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru conchide că soluţia instanţei de fond privind respingerea acțiunii este una corectă, rezultată din aprecierea corectă a materialului probator şi interpretarea justă a normelor de drept material.

30. Cadrul legal relevant speței sunt prevederile art. 5 alin. (1) din Codul de procedură civilă declară, că orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile şi interesele legitime.
31. Conform prevederilor art. 9 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanței judecătorești îi revine un rol diriguitor în organizarea și desfășurarea procesului, ale cărui limite și al cărui conținut sânt stabilite de prezentul cod și de alte legi.
32. Conform prevederilor art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.
33. Conform prevederilor art. 308 din Codul civil, act juridic civil este manifestarea de către persoane fizice şi juridice a voinţei îndreptate spre naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice civile.
34. Conform prevederilor art. 992 alin. (1) din Codul civil, contract este acordul de voinţă realizat între două sau mai multe persoane prin care se stabilesc, se modifică sau se sting raporturi juridice.
35. Conform prevederilor art. 1198 alin. (1) din Codul civil, prin contract de donație, o parte (donator) se obligă să mărească din contul patrimoniului său, cu titlu gratuit, patrimoniul celeilalte părţi (donatar).
36. Conform prevederilor art. 1210 alin. (1) din Codul civil, donatorul are dreptul să revoce donaţia dacă donatarul a atentat la viața donatorului sau a unei persoane apropiate acestuia, dacă se face vinovat de o altă faptă ilicită faţă de donator sau faţă de o persoană apropiată acestuia, fapt care atestă o ingratitudine gravă, sau dacă refuză fără motive întemeiate să acorde donatorului întreţinerea datorată.
37. Raportând la caz prevederile legale sus menționate, Colegiul constată că instanța de fond just a dispus respingerea cererii de chemare în judecată depusă de Vasile Bortă și Lilia Bortă, din următoarele considerente.
38. Colegiul constată că instanța de fond a stabilit în mod corect circumstanțele de fapt ale cauzei, a apreciat în mod obiectiv și complet probele administrate și a aplicat corect normele de drept material și procesual incidente speței, motiv pentru care concluzia privind respingerea acțiunii apare ca fiind legală și întemeiată.
39. Contrar susținerilor apelanților, Colegiul reține că aceștia nu au prezentat probe pertinente, concludente și suficiente care să demonstreze existența unor

fapte ce ar constitui ingratitudine gravă în sensul art. 1210 alin. (1) Cod civil și care ar justifica revocarea donației.

40. Instanța de apel remarcă că, simpla deteriorare a relațiilor personale dintre donatori și donatar, existența unor conflicte familiale, divergențe patrimoniale ori depunerea unor plângeri reciproce la organele de drept, nu constituie prin ele însele temeiuri suficiente pentru revocarea unei donații. Revocarea donației pentru ingratitudine reprezintă o măsură excepțională, care poate interveni numai în cazul existenței unor fapte de o gravitate deosebită, probate în mod cert și neechivoc.
41. În acest sens, Colegiul reține că apelanții au invocat pretinse amenințări și acțiuni ilicite săvârșite de Igor Diaconu în perioada octombrie 2022, însă aceste afirmații nu au fost confirmate prin mijloace de probă suficiente și concludente.
42. Deși la materialele cauzei a fost anexată copia unei plângeri adresate organelor de drept și un răspuns al Inspectoratului de Poliție Ialoveni din 9 noiembrie 2022, din conținutul acestora nu rezultă în mod cert și neechivoc că intimatul Igor Diaconu ar fi săvârșit fapte care să întrunească nivelul de gravitate necesar pentru constatarea ingratitudinii grave în sensul legii civile.
43. În mod întemeiat instanța de fond a reținut că răspunsul IP Ialoveni nu individualizează clar persoana sancționată, circumstanțele concrete ale pretinsei contravenții, data săvârșirii acesteia și nici caracterul faptelor imputate. Mai mult, apelanții nu au prezentat procesul-verbal contravențional, hotărârea de sancționare ori alte acte oficiale care să confirme cu certitudine existența și gravitatea faptelor invocate.
44. Or, potrivit art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă, sarcina probei revine părții care invocă anumite circumstanțe drept temei al pretențiilor sale. În speță, apelanții nu și-au executat obligația procesuală de a dovedi existența faptelor ilicite grave imputate intimatului.
45. Colegiul nu poate reține drept întemeiate nici argumentele apelanților referitoare la pretinsele acțiuni ilegale privind aplicarea sechestrelor, depunerea unor plângeri penale sau existența unor litigii între familii, deoarece asemenea circumstanțe, chiar presupunând existența lor, nu demonstrează automat existența unei ingratitudini grave în sensul art. 1210 Cod civil.
46. Instanța de apel relevă că existența unor proceduri judiciare sau extrajudiciare între părți nu poate constitui prin ea însăși o faptă ilicită care să justifice revocarea donației. Dreptul persoanei de a se adresa organelor de drept sau instanțelor judecătorești reprezintă un drept garantat de lege, iar simplul fapt că anumite plângeri au fost respinse nu poate conduce automat la concluzia caracterului abuziv sau ilicit al acestora.

47. Totodată, Colegiul reține că apelanții Vasile Bortă şi Lilia Bortă, nu au demonstrat existența unor acte de violență fizică, atentate la viață, injurii grave sau alte manifestări de o intensitate deosebită care, potrivit practicii judiciare și doctrinei, ar putea constitui temei de revocare pentru ingratitudine.
48. În ceea ce privește susținerile apelanților referitoare la existența construcțiilor pe terenul donat și pretinsa tăinuire a acestora la momentul autentificării contractului de donație, Colegiul constată că aceste argumente exced obiectului prezentei cauze.
49. Acțiunea înaintată de reclamanți a avut ca obiect exclusiv revocarea donației pentru ingratitudine, iar nu constatarea nulității contractului, revendicarea construcțiilor, rectificarea înscrierilor cadastrale sau contestarea legalității autentificării notariale.
50. Prin urmare, aspectele ce țin de edificarea construcțiilor, momentul edificării acestora, persoana investitorului ori eventualele neconcordanțe cadastrale nu prezintă relevanță juridică pentru soluționarea cererii de revocare a donației pentru ingratitudine.
51. Mai mult, din conținutul contractului de donație rezultă expres că obiectul donației l-a constituit terenul destinat pentru construcții cu numărul cadastral *****, iar donatorii au declarat expres că bunul se transmite liber de orice sarcini, litigii sau alte impedimente juridice.
52. Colegiul reține că apelanții au semnat contractul de donație în fața notarului, după ce li s-au explicat efectele juridice ale actului, exprimându-și în mod liber și neviciat consimțământul la transmiterea dreptului de proprietate asupra bunului donat.
53. În acest context, instanța de apel subliniază că donația este, prin natura sa juridică, un contract irevocabil, iar posibilitatea revocării constituie o excepție strict și limitativ prevăzută de lege, care nu poate fi extinsă prin interpretare.
54. Or, argumentele invocate de apelanții Vasile Bortă şi Lilia Bortă, relevă mai degrabă existența unor relații conflictuale ulterioare încheierii contractului, însă nu demonstrează existența unor fapte de ingratitudine gravă care să justifice desființarea unui act juridic civil perfect valabil încheiat și executat.
55. Colegiul reține și faptul că admiterea unei asemenea acțiuni în lipsa unor probe certe și concludente ar aduce atingere principiului securității raporturilor juridice civile și stabilității dreptului de proprietate dobândit de donatar în temeiul unui contract autentic valabil.
56. Nu poate fi reținut nici argumentul apelanților referitor la aplicabilitatea art. 835 Cod civil în redacția anterioară modificărilor legislative, deoarece indiferent de redactarea normei juridice invocate, condiția esențială pentru revocarea donației rămâne existența unei ingratitudini grave dovedite, condiție care în speță nu a fost demonstrată.

57. În aceeași ordine de idei, Colegiul constată că prima instanță a apreciat corect ansamblul probator administrat, în conformitate cu prevederile art. 130 Cod de procedură civilă, iar argumentele apelului nu conțin critici pertinente de natură să răstoarne concluziile instanței de fond.
58. Instanța de apel reține că hotărârea contestată este motivată suficient, conține analiza circumstanțelor relevante cauzei și aplicarea corectă a normelor de drept material și procesual, nefiind identificate temeiuri prevăzute de art. 385 Cod de procedură civilă pentru casarea acesteia.
59. În consecință, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ ajunge la concluzia că apelul declarat de apelanții Vasile Bortă şi Lilia Bortă, reprezentați de avocatul Iaroslav Istrate, este neîntemeiat și urmează a fi respins, cu menținerea hotărârii Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni din 18 martie 2024.
60. Având în vedere soluția adoptată asupra apelului, pretenția apelanților privind compensarea cheltuielilor de judecată urmează a fi respinsă ca neîntemeiată.
61. În această ordine de idei, Colegiul apreciază cu certitudine caracterul formal al argumentelor apelanților-reclamanți și a reprezentantului lor, care nu generează opozabilitate instanței atât timp cât aceste argumente nu au fost confirmate prin alte probe relevante și admisibile.
62. În viziunea Colegiului, toate argumentele și afirmațiile invocate de către apelanții-reclamanți și a reprezentantului lor, citate supra, sunt vădit lipsite de suport juridic, sub toate aspectele au fost examinate de prima instanță, iar instanța de apel le apreciază ca fiind inconsistente și fără raționament valabil circumstanțelor speţei.
63. În final, instanţa de apel subliniază că, contrar prevederilor articolelor 118, 121 din Codul de procedură civilă, apelanții-reclamanți, nu au adus careva probe în susținerea pretențiilor lor și prin urmare instanța de fond just a aplicat normele legale relevante la circumstanțele speței și a respins acțiunea.
64. În plus, este important de remarcat faptul că apelanții-reclamanți, utilizând calea de atac nu au prezentat în instanța de apel probe, pe care nu au avut posibilitatea să le prezinte instanței de fond și care ar fi de natură să răstoarne concluziile expuse în hotărârea contestată.
65. În așa împrejurări, Colegiul reiterează că, concluziile primei instanţe sunt întemeiate şi legale, în concordanță cu prevederile art. 239 din Codul de procedură civilă, hotărârea urmează a fi menținută cu respingerea cererii de apel, ca fiind neîntemeiată.

În conformitate cu prevederile articolelor 385 lit. a), 389-390 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru,-

**D E C I D E :**

Se respinge, din lipsă de temei, apelul declarat de apelanții Vasile Bortă şi Lilia Bortă, reprezentați de avocatul Iaroslav Istrate.

Se menține hotărârea Judecătoriei Hînceşti, sediul Ialoveni din 18 martie 2024.

Decizia este definitivă, dar poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale.

Preşedintele şedinţei,
Judecătorul: Ana Panov

Judecătorii: Svetlana Vîșcu

Elena Bolocan